

Briselē, 3.9.2020.
COM(2020) 477 final

2020/0228 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par 10. Eiropas Attīstības fonda projektu atbrīvoto līdzekļu piešķiršanu Āfrikas Miera nodrošināšanas fonda papildināšanai

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Āfrikas Miera nodrošināšanas fondu (*APF*) izveidoja 2003. gadā Kotonū nolīguma ietvaros¹ Kotonū nolīguma piemērošanas periodam un finansē no Eiropas Attīstības fonda (EAF), t. i., ārpus Savienības vispārējā budžeta. *APF* ir kļuvis par vienu no svarīgākajiem instrumentiem Āfrikas un ES sadarbības īstenošanai miera un drošības jomā.

Saskaņā ar pašreizējo 11. EAF sākotnēji *APF* tika piešķirti 750 miljoni EUR laikposmam no 2014. līdz 2020. gadam. Šajā summā, kas pamatojās uz 10. EAF *APF* saistībām, nav pietiekami ņemts vērā straujais *APF* finanšu apjoma pieaugums pēc 2012. gada, kas turpinājās līdz pat 2015. gadam, kad Komisija ierobežoja savu finansējumu miera atbalsta operācijām līdz 80 % no ANO likmes, ko tobrīd piemēroja to kareivju un policijas spēku algām, kurus izvietoja saskaņā ar Āfrikas vadītām miera atbalsta operācijām. Šī maksimālā apjoma ieviešanas rezultātā stabilizējās *APF* izmaksas, bet tās nesamazinājās, jo iegūto ietaupījumu, ieviešot *APF* iemaksu maksimālo apjomu algu finansējumam, kompensēja finansēto miera atbalsta operāciju kopējā skaita palielinājums. Pieprasījuma pieaugums bija īpaši saistīts ar esošo operāciju (Āfrikas Savienības misijas Somālijā (*AMISOM*)) finansējuma turpināšanu, kā arī jaunu miera atbalsta operāciju ieviešanu (Rietumāfrikas valstu ekonomikas kopienas misija Gvinejā-Bisavā (*ECOMIB*), Daudz nacionālā apvienotā taktiskā grupa, lai cīnītos pret *Boko Haram* (*MNJT*), Sāhelas G5 apvienotie spēki).

Tāpēc *APF* līdz šim ir papildināts četras reizes par kopējo summu 1635 miljonu EUR apmērā: divi papildinājumi — katrs par 150 miljoniem EUR (par kuriem lēmumu pieņēma attiecīgi 2015. gada 24. septembrī² un 2016. gada 2. augustā³) rīcības programmai 2014.–2016. gadam, trešais papildinājums 535 miljonu EUR apmērā (arī šo lēmumu pieņēma 2016. gada 2. augustā⁴), lai finansētu rīcības programmu 2017. un 2018. gadam, un ceturtais papildinājums 800 miljonu EUR apmērā (šo lēmumu pieņēma 2019. gada 11. aprīlī⁵), lai finansētu rīcības programmu 2019. un 2020. gadam. Šie fondi ļauj īstenot darbības *APF* ietvaros līdz 2020. gada beigām.

Saskaņā ar Komisijas priekšlikumu par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam⁶ un Augstā pārstāvja priekšlikumu par Eiropas Miera mehānismu (*EPF*)⁷ paredzams, ka darbības, ko pašlaik finansē no *APF*, no 2021. gada 1. janvāra pārņems Kaimiņattiecību, attīstības sadarbības un starptautiskās sadarbības instruments (*NDICI*) un *EPF*. Lai nodrošinātu nepārtrauktu un uzticamu ES atbalstu Āfrikas vadītām miera un drošības darbībām, raita pāreja starp *APF* un šiem jaunajiem instrumentiem būtu jāatvieglo no 2021. gada janvāra līdz jūnijam vai līdz Kotonū nolīguma termiņa beigām, atkarībā no tā, kas notiek vispirms.

¹ Partnerattiecību nolīgums starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Kopienas un tās dalībvalstīm, no otras puses, kas parakstīts 2000. gada 23. jūnijā Kotonū.

² Komisijas Lēmums C(2015) 8627 (2015. gada 7. decembris).

³ Komisijas Lēmums C(2016) 7258 (2016. gada 17. novembris).

⁴ Komisijas Lēmums C(2017) 2579 (2017. gada 27. aprīlis), kas grozīts ar Komisijas Lēmumu C(2018) 1258 (2018. gada 23. februāris).

⁵ Komisijas Lēmums C(2019) 4070 (2019. gada 6. jūnijs).

⁶ Komisijas priekšlikums par daudzgadu finanšu shēmu 2021.–2027. gadam, 2018. gada maijs.

⁷ HR(2018) 94, 2018. gada 13. jūnijs.

Šā Padomes lēmuma priekšlikuma projekta mērķis ir iegūt Padomes atļauju izmantot 10. EAF atbrīvotos līdzekļus, lai papildinātu *APF* ar papildu summu līdz 129 miljoniem EUR. Šie līdzekļi tiks izmantoti, piemērojot 10. EAF dalībvalstu iemaksu skalu⁸.

- **Saskanība ar pašreizējiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

ES globālajā stratēģijā⁹ miers un drošība ir definēta kā viena no būtiskajām ES interesēm, turklāt norādot, ka drošība Eiropā ir cieši saistīta ar mieru kaimiņvalstīs un apkārtējos reģionos. Atjauninātajā Eiropas Konsensā par attīstību¹⁰, kuru pieņēma 2017. gadā, “miers” ir noteikts par vienu no piecām prioritārajām jomām, kā arī atkārtoti apliecināta ES apņemšanās ievērot uz noteikumiem balstītu pasaules kārtību, pamatojoties uz multilaterālismu.

APF ir viens no svarīgākajiem instrumentiem Āfrikas un ES sadarbības īstenošanai miera un drošības jomā atbilstīgi Āfrikas un ES kopējai stratēģijai, kas pieņemta 2007. gadā Lisabonā. Āfrikas un ES 4. samitā, kas notika 2014. gadā, tika atkārtoti apstiprināts, ka miers un drošība ir viena no piecām prioritārajām jomām kopējās stratēģijas īstenošanai. ĀS un ES 5. samitā, kas notika 2017. gada novembrī, vadītāji vienojās par četrām kopējām stratēģiskajām prioritātēm laikposmam līdz nākamajam samitam, un viena no tām ir “Stiprināt noturību, mieru, drošību un pārvaldību”. Pamatojoties uz jauno Eiropas Konsensu par attīstību un atsaucoties uz saikni starp drošību un attīstību un uz ES globālo stratēģiju, kurā uzsverta vajadzība pēc integrētas pieejas konfliktiem, sadarbība miera un drošības jomā joprojām ir Āfrikas un ES partnerības pamats. Šajā sakarā Eiropas Komisija un Āfrikas Savienības Komisija 2018. gada 23. maijā parakstīja saprašanās memorandu par mieru, drošību un pārvaldību, kas ir pamats ĀS un ES pastiprinātai sadarbībai, lai risinātu ar mieru un drošību saistītas problēmas. Pēdējā laikā šis uzsvars uz pastāvīgu ciešu sadarbību ar Āfrikas partneriem miera un drošības jomā ir nostiprināts Komisijas un EĀDD 2020. gada marta kopīgajā paziņojumā “Ceļā uz visaptverošu stratēģiju ar Āfriku”¹¹.

Ļaujot turpināt *APF* darbību līdz 2021. gada vidum vai līdz Kotonū nolīguma termiņa beigām, atkarībā no tā, kas notiek vispirms, šis priekšlikums sekmēs ANO ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM), jo īpaši 16. ilgtspējīgas attīstības mērķa “Veicināt miermīlīgas un iekļaujošas sabiedrības izveidi ilgtspējīgai attīstībai, nodrošināt ikvienas personas piekļuvi tiesiskumam un veidot efektīvas, pārskatatbildīgas un iekļaujošas iestādes visos līmeņos” sasniegšanu.

APF parasti tiek finansēts, izmantojot ĀKK iekšējos un reģionālos EAF līdzekļus. Darbības, ko finansē ar papildu līdzekļiem, kuri *APF* piešķirti no snieguma rezerves (“neizmantojamā rezerve”), arī turpmāk atbildīs vispārējiem un *APF* jomas konkrētajiem mērķiem, kas noteikti ĀKK iekšējā stratēģijā¹².

⁸ Tas nerada precedentu attiecībā uz iepriekšējo EAF atbrīvoto līdzekļu iespējamo turpmāko izmantojumu, par ko lēmums joprojām ir jāpieņem dalībvalstīm katrā gadījumā atsevišķi saskaņā ar 55. pantu Padomes Regulā (ES) 2018/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam.

⁹ Kopīgs redzējums, kopīga rīcība — stiprāka Eiropa. Globāla Eiropas Savienības ārpolitikas un drošības politikas stratēģija, 2016. gada jūnijs.

¹⁰ Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju, Eiropas Parlamenta un Komisijas kopīgais paziņojums (2017/C 210/01): Jaunais Eiropas Konsenss par attīstību “Mūsu pasaule, mūsu cieņa, mūsu nākotne”, 2017. gada 7. jūnijs.

¹¹ Eiropas Komisija un Savienības Augstā pārstāve ārlietās un drošības politikas jautājumos, Kopīgs paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei: Ceļā uz visaptverošu stratēģiju ar Āfriku, JOIN(2020) 4, 2020. gada 9. marts.

¹² Komisijas Lēmums C(2015) 7766 (2015. gada 13. novembris), ar ko pieņem 2014.–2020. gada stratēģijas dokumentu un indikatīvo programmu ĀKK iekšējai sadarbībai starp Eiropas Savienību un ĀKK valstu grupu.

Papildu līdzekļi tiks izmantoti saskaņā ar 11. EAF piemērojamiem noteikumiem un procedūrām. Šo līdzekļu plānošanu noteiks ar grozījumu *APF* rīcības programmā 2019. un 2020. gadam, pievienojot darbību īstenošanu no 2021. gada janvāra vai līdz Kotonū nolīguma termiņa beigām, atkarībā no tā, kas notiek vispirms. Lai veiktu šo grozījumu *APF* rīcības programmā 2019. un 2020. gadam, nepieciešams *COREPER* apstiprinājums, pirms šo grozījumu pieņem Komisija, kā tas paredzēts 11. EAF īstenošanas regulas¹³ 15. panta b) punktā.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Neattiecas

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

- **Juridiskais pamats**

11. EAF Iekšējā nolīguma¹⁴ 1. panta 4. punkts.

11. EAF Iekšējā nolīguma 1. panta 4. punktā ir noteikts, ka Padomei jāpieņem vienprātīgs lēmums.

- **Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)**

Neattiecas

EAF ir izveidots ar dalībvalstu pārstāvju iekšējo nolīgumu, un tajā ir paredzēta iespēja izmantot atbrīvotos līdzekļus, ja Padome tam piekrīt¹⁵.

- **Proporcionalitāte**

Priekšlikuma un jo īpaši ierosināto summu pamatā ir visaptveroša analīze, ko veica Komisijas dienesti un EĀDD. Priekšlikuma pamatā ir arī pieņēmums, ka arī citi partneri sniegs savu finansiālo ieguldījumu. Turklāt ES dalībvalstīm ir iespēja novirzīt brīvprātīgas iemaksas ar *APF* starpniecību.

ĀS 2016. gada jūlijā pieņēma lēmumu piemērot 0,2 % maksājumu par attiecināmu importu, lai finansētu Āfrikas Savienību. Lēmuma mērķis ir nodrošināt uzticamu un paredzamu finansējumu kontinenta mieram un drošībai, izmantojot Āfrikas Savienības Miera fondu. Lai gan dažādā tempā, ĀS dalībvalstīs nepieciešamo tiesību aktu un praktisko pasākumu īstenošana virzās uz priekšu. No ĀS Miera fonda pieejamā finansējuma apjoms pastāvīgi pieaug un ir sasniedzis līmeni, kas pārsniedz 160 miljonus EUR.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

EAF ir vienīgais *APF* paredzētā finansējuma avots Savienības līmenī. Juridisku ierobežojumu dēļ esošos ES instrumentus, kurus finansē no Savienības vispārējā budžeta, nevar izmantot

¹³ Padomes Regula (ES) 2015/322 (2015. gada 2. marts).

¹⁴ Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju Iekšējais nolīgums par Eiropas Savienības palīdzības finansēšanu atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam saskaņā ar ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgumu un par finansiālas palīdzības piešķiršanu aizjūras zemēm un teritorijām, kurām piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību ceturto daļu (OV L 210, 6.8.2013., 1. lpp.).

¹⁵ 11. EAF Iekšējā nolīguma 1. panta 4. punkts un Padomes Regulas (ES) 2018/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam, 55. pants.

operācijām, kas skar militārus vai aizsardzības aspektus, vai militāru dalībnieku atbalstam, izņemot saistībā ar spēju veidošanu attīstības un attīstību veicinošas drošības atbalstam.

Saskaņā ar 1. panta 4. punktu Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju Iekšējo nolīgumu par Eiropas Savienības palīdzības finansēšanu atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam saskaņā ar ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgumu un par finansiālas palīdzības piešķiršanu aizjūras zemēm un teritorijām, kurām piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību ceturto daļu¹⁶, Padome lemj par Komisijas priekšlikumu.

3. EX POST IZVĒRTĒJUMU, APSPRIEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- **Ex post izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaude**

Neattiecas

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Neattiecas

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Neattiecas

- **Ietekmes novērtējums**

Neattiecas

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Neattiecas

- **Pamattiesības**

Cilvēktiesību aspekta stiprināšana konfliktu novēršanā, krīžu pārvarēšanā un pēckonflikta procesos ir viena no galvenajām Āfrikas un ES kopējās stratēģijas (JAES) sadarbības jomām prioritārajā jomā "Miers un drošība". 2018. gada maijā parakstītajā ĀS un ES saprašanās memorandā par mieru, drošību un pārvaldību vēl vairāk ir uzsvērtas cilvēktiesību būtiskā nozīme, tajā skaitā cīņa pret konfliktos īstenotu ar dzimumu saistītu vardarbību, lai panāktu mieru un drošību Āfrikas kontinentā.

Saskaņā ar APF rīcības programmu 2019. un 2020. gadam¹⁷ visās attiecīgajās darbībās īpaša uzmanība tiek pievērsta dzimumu un cilvēktiesību aspektiem. Rīcības programma ietver finansējumu ĀS un citu attiecīgo dalībnieku atbalstam nolūkā izveidot kontinentālo cilvēktiesību un starptautisko humanitāro tiesību atbilstības nodrošināšanas sistēmu, kas piemērojama visām Āfrikas vadītajām miera atbalsta operācijām.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Neattiecas

EAF nav iekļauts ES budžetā.

¹⁶ OV L 210, 6.8.2013., 1.–14. lpp.

¹⁷ Komisijas Lēmums C(2019) 4070 (2019. gada 6. jūnijs).

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzīšanas, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība atbilst kārtībai, kas piemērojama 11. EAF un paredzēta *APF* rīcības programmā 2019. un 2020. gadam.

- **Skaidrojošie dokumenti (direktīvām)**

Neattiecas

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Priekšlikuma 1. panta 1. punktā ir noteikts, ka atbrīvotie 10. EAF projektu līdzekļi, kuru maksimālā summa ir 129 miljoni EUR, tiks piešķirti *APF* papildināšanai, lai segtu lēstās finansiālās vajadzības laikposmam līdz 2021. gada pirmajiem sešiem mēnešiem.

1. panta 2. punktā ir noteikts, ka tiks piemēroti 11. EAF noteikumi (Īstenošanas regula un Finanšu regula¹⁸).

2. pantā ir noteikts lēmuma spēkā stāšanās datums.

---

¹⁸ Padomes Regula (ES) 2015/322 (2015. gada 2. marts) par 11. Eiropas Attīstības fonda īstenošanu un Padomes Regula (ES) 2018/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par 10. Eiropas Attīstības fonda projektu atbrīvoto līdzekļu piešķiršanu Āfrikas Miera nodrošināšanas fonda papildināšanai

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību,

ņemot vērā Padomē sanākušo Eiropas Savienības dalībvalstu valdību pārstāvju Iekšējo nolīgumu par Eiropas Savienības palīdzības finansēšanu atbilstīgi daudzgadu finanšu shēmai laikposmam no 2014. gada līdz 2020. gadam saskaņā ar ĀKK un ES Partnerattiecību nolīgumu un par finansiālas palīdzības piešķiršanu aizjūras zemēm un teritorijām, kurām piemēro Līguma par Eiropas Savienības darbību ceturto daļu¹⁹, un jo īpaši tā 1. panta 4. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Pašreizējā Eiropas Savienības iesaiste miera un drošības nodrošināšanā Āfrikas kontinentā Āfrikas Miera nodrošināšanas fonda (*APF*) ietvaros būtu jāturpina līdz 2021. gada jūnija beigām vai līdz Partnerattiecību nolīguma starp Āfrikas, Karību jūras reģiona un Klusā okeāna valstu grupas ("ĀKK") locekļiem, no vienas puses, un Eiropas Savienību un tās dalībvalstīm, no otras puses ("ĀKK un ES partnerattiecību nolīgums")²⁰, piemērošanas beigām, atkarībā no tā, kurš termiņš beidzas agrāk.
- (2) *APF* finanšu vajadzības laikposmam no 2021. gada janvāra līdz jūnijam tiek lēstas līdz 129 000 000 EUR apmērā.
- (3) Ir lietderīgi izmantot 10. EAF projektu atbrīvotos līdzekļus, lai nodrošinātu *APF* finansējumu līdz 2021. gada jūnija beigām vai līdz ĀKK un ES partnerattiecību nolīguma piemērošanas beigām, atkarībā no tā, kurš termiņš beidzas agrāk.
- (4) Ar šiem papildu līdzekļiem būtu jāfinansē atbalsts Āfrikas vadītām miera atbalsta operācijām.
- (5) Līdzekļi būtu jāizmanto saskaņā ar attiecīgo *APF* daudzgadu rīcības programmu un noteikumiem un procedūrām, ko piemēro 11. EAF, kā noteikts Padomes Regulā (ES) 2015/322 (2015. gada 2. marts) par 11. Eiropas Attīstības fonda īstenošanu²¹, un Padomes Regulā (ES) 2018/1877 (2018. gada 26. novembris) par finanšu regulējumu, ko piemēro 11. Eiropas Attīstības fondam²²,

¹⁹ OV L 210, 6.8.2013., 1. lpp.

²⁰ Nolīgums (OV L 317, 15.12.2000., 3. lpp.), kas grozīts ar nolīgumu, kurš 2005. gada 25. jūnijā parakstīts Luksemburgā (OV L 209, 11.8.2005., 27. lpp.), un ar nolīgumu, kurš 2010. gada 22. jūnijā parakstīts Vagadugu (OV L 287, 4.11.2010., 3. lpp).

²¹ OV L 58, 3.3.2015., 1.–16. lpp.

²² OV L 307, 3.12.2018., 1.–21. lpp.

IR PIENĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Summu, kas nepārsniedz 129 000 000 EUR no 10. Eiropas Attīstības fonda (EAF) projektu atbrīvotajiem līdzekļiem, piešķir, lai papildinātu APF no 2021. gada 1. janvāra līdz 30. jūnijam vai līdz ĀKK un ES Partnerattiecību nolīguma piemērošanas beigām, atkarībā no tā, kurš termiņš beidzas agrāk.

Šos līdzekļus izmanto saskaņā ar 11. EAF piemērojamiem noteikumiem un procedūrām.

2. pants

Šis lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā pieņemšanas.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*